

טיב הקהילה

י"ז ע"י קהילת שבת בני ד' אויף אידיש

משימתנו הינה רחוקה ונכונה
היא נמצאת בתוך הנושאים של ש"א

חג הסוכות

ט"ז תשרי תשפ"ד

ה'תשפ"ד

הרה"ג 5:52

מוצש"ק 7:02

ר"ת 7:43

מספר סוף זמן קריאת שמע והפלה: 10:01

סוף ש"א 8:46

סוף ש"ב 9:30

סוף ש"ג 10:28

גלית מס:

3

טיב

המערכת

עולו עולו אושפיזין

מיר שטייען אינמיטן דעם הייליגן חודש תשרי, וואס ווערט אנגערופן ירח האמינים. עס זענען נארוואס דורכגעגאנגען די הייליגע טעג פון ראש השנה און יום כיפור, און אויף זייער ארט זענען געקומען די פרייליכע טעג. דער שופרער איבערנאמען פון די הייליגע טעג צו די פרייליכע טעג איז אימסטאנד אונז צו פארטומלען, ווען דער אנגעשטרענגטער אויפמאכער פונעם אימת הדין וואס האט געשוועבט איבער אונז, האט זיך פלוצלונג אויפגעטוישט מיט א פרייליכע און לוסטיגע אויפמאכער.

אינצווישן דאס אלעס, שטייט דער שוץ, דער יעד הרע וועלכער לאזט נישט נאך פאר א רגע און קען נישט צוען ווי מיר טוען שטייגן, און ער פארברט דווקא אויסטען די געהויבענע טעג כדי אונז צו מאכן פאלן אין זיין נעץ. פלוצלונג פילט מען אז די נסיונות האבן זיך צוריקגעקערט. דעם טאג-טעגליכן פארמעסט אויף יעדן דבר מצוה, דעם רעגן צו היטן די קבלת וואס מען האט מקבל געווען אויף זיך אין די הייליגע טעג, ווערט פלוצלונג פארוואנדלט אין א שווערן ניסן, דער צומאל פאלט מען אפילו דורך הילת און דעמאלטס קומט די אמתע נפילת, וואס דאס איז די צעבות און דער יאוש.

אינעם הייליגן יום טוב סוכות טוען מיר לאדענען די זיבן הייליגע אושפיזין צו אונזער סוכה. אויב מיר וועלן אריינטראכטן וואס די הייליגע אושפיזין האבן מיטגעמאכט ביי זייער לעבן, וועלן מיר זען אז זייער נאצענד נרוקסיט האבן זיי דערגרייכט דורך נסיונות. אנגעהויבן פון אברהם אבינו וועלכער איז דורכגעגאנגען צען שווערע נסיונות און נאר נאך דער נסיון פון די עקדה האט דער איבערשטער געזאגט צו אים 'כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה, און אזוי וועלן מיר אלע אנדערע זעקס הייליגע אושפיזין, וואס יעדער איינער פון זיי האט געהאט זיינע נסיונות.

די גמרא זאגט אויף ישי, דער טאטע פון דוד המלך, אז ער איז געווען איינער פון די פיר מענטשן וועלכע זענען נאר געשטארבן צוליב דעם זינד פונעם שלאג. דאס מיינט אז זיי האבן נישט געהאט אפילו דער קלענסטער שאטן פון אן עבירה, און פונדעסטוועג ווערט ער נישט גערעכנט צווישן די אושפיזין, דאס איז וויבאלד פאר די תהנה פון כלל ישראל זענען אויסגעוועלט געווארן מנהיגים וועלכע האבן ביי זייער לעבן זיך געטון פארמעסטן מיט שווערע נסיונות און זענען עס בייגעשטאנען מיט הצלחה.

מעגליך דערפאר טוען מיר לאדענען די הייליגע אושפיזין אינעם יום טוב סוכות כדי אונז צו ווייזן און אונז לערנען אז מיר זאלן זיך נישט דערשרעקן פון די נסיונות ווייל נאר אזוי מאכט מען אוישרייט אין לעבן. עס איז כמעט נישטא קיין עושר וואס האט דערגרייכט זיין רייכקייט, אנדער וואס פרייע האט ער זיך געדראפט פארמעסטן מיט שווערע מצבים און א מנהג באקומט חשיבות נאך נאכדעם וואס ער האט זיך פארמאסטן מיט עטליכע דורכפעלער און האט זיי דורכגעשוויצט מיט הצלחה.

אויך, דאס וועט באמאכלן אבוקסין צו דיר א נסיון, ווער נישט דערשטיגט נאר רוף אים הויך אויפן קול: עולו עולו אושפיזין ועלאוין וייל די נסיונות זענען אונזער ליטער זיך צו דערהייבן תעבען און העכער. ועלבטס פארשיטענדיג אז מען דארף זייער אכטונג געבן פון נסיונות און א מענטש טאר זיך נישט אריינלייגן אין א נסיון, אזוי ווי מיר זאגן יעדן טאג זאל תביא לידי מות.

עס איז זיכער, אז אין זכות וואס מיר וועלן גיין אין די וועגן פון די הייליגע אושפיזין, וועלן מיר קענען ביישטיין אלע נסיונות און שטייגן אלס העכער און העכער.

(עפי' טיב הסוכות - חג הסוכות - תשרי תשפ"ד)

טיב

הפרשה

אהורניו ור'א ארפנו

די סוכה דערמאנט דעם מענטש אז ער

איז אויף די וועלט אן ער אי

שטייענדיג אין די הייליגע טעג פון דער יום טוב סוכות און האבנדיג די זכיה צו מקיים זיין די הייליגע מצוה פון פסוקת תשבוע שבעת ימים לאימך אז תחננון זיין אין די גרויסקייט פון די טעג און אין די מצוה וואס הקב"ה האט אונז געגעבן אין די טעג.

ווען מען דראכט אריין אין די מצוה קען מען טרעפן אין איר אסאך טייערע נקודות אבער דער שפיץ פון די נקודות איז די נקודה פון די ער'א קעגן די קב"ה.

די סוכה איז א פראוואזאירער געביידע. זיין געבו, זיין געשטעל שרייט אויס צייטווייליק. אירע וועגן זענען נישט באפעסטיגט, עס איז פול מיט לעכער, דורך אירע שפאלטענעס קומען אריין קעלט און היץ און טאקע די יעראדיגע געשטעל וויל הקב"ה אז איר זאל געדענקען און מיטגעטען אויף א נאגן יאר.

די מצוה דינט אלץ דערמאנונג פאר א נאגן יאר אז א איד זאל וויסן און געדענקען אז מען קען נישט אבוקסען צו עבדת הבורא נאר אז מען דערגעקט און מען נעמט אריין אין זיך די נקודה, אז די געשומענדיגע וועלט איז אן ער'א, אן איבערנאג וייל אז מען איז קלאר אין די נקודה געבט עס כח פארן מענטש ער זאל קענען שטייגן מעלה מעלה אין עבדת השם.

זי טעג פון סוכות איז איין לאנגער קייט פון התעלות ווען יעדן טאג איז מען זוכה ארויפצוגיין העכער, ווי מען טרעפט דערוועגן אין אסאך ערטער און באזונדער אין די ווערטער פון דער הייליגע בן אשי'ה זצ"ל אין די תפילות וואס ער האט מחבר געווען אויף די טעג, וואס איין יעדן טאג האט ער מחבר געווען א צווייטע תפלה.

אין די תפילות בעט מען פון דעם בורא עולם אז מיר זאלן זיין א מרכבה פאר די הייליגע מידות וואס זענען מרומם אין דעם יעניגן טאג, ווי אין דעם ערשטן טאג בעט מען אויף חסד, דעם צווייטן טאג בעט מען

מען קען הערן שפועס'ן און דרוש

פון פורנו ורובנו שליט"א - אין א עקסטערע נופער

אידיש: 073-2951321 073-2951320

זיב
הודעות

זענים אויף

קבלת קהל און שיחות

0534-100024

י"ז תשרי תשפ"ד - י"ז תשרי תשפ"ד

<<< | תשפ"ד און עמוד 3 |

קענען עולה זיין צו דרעסערע און צו העכערע דרום אין עבודת השם און אין תיקון המידות.

עס איז אונזער פליכט אויסצוגעבן זי טעג און זיי נישט ארויסלאזן פון די הענט, און די וועג וויאזוי מיר וועלן אנקומען דערצו איז דורך וועלן און שטרעבן צו שפירן קידבת השם שמה של מצות, אויסצושטייען פון טיפן הארץ צום בורא כל העולמים אז מיר ווילן דיר, אז מיר זענען בודד אין דיר, רבוש'ע און מיר פרייען זיך ווען מיר קענען טון דירן רצון, ווייל עס איז נישט דא צעפעס אנדערש אין די בריחה אויסער דיר.

די געשריי דארף זיין אין די בחינה פון די מעשה פלא וואס ווערט אראפגעברענגט אין דעם מדרש [ליקו"ש פרישת בראשית רמז טז] צו א יאר וואס האט חתונה געהאט מיט זיין ווייב און געוואוינט מיט איר צען יאר אבער זיי האבן נישט געהאט קיין קינדער.

ווען עס איז אריבער צען יאר און זיי האבן נישט געהאט קיין קינדער, איז דער מאן געקומען צו רבי שמעון בר יוחאי אים אים געזאגט אז זיי האבן נישט קיין קינדער און זיי ווילן זיך צושטיין. דער מאן האט געזאגט פאר'ן פרוי אז איידער זי גייט אהיים איז שטוב קען זי נעמען וואס זי וויל פון שטוב און עס אהינגעבן צו איר טאטן אין שטוב.

רבי שמעון האט אויסגעהערט זייער טענה און זיך אנגערופן צו זיי אז זיי זאלן זיך צושטיין, אבער אזוי ווי ווען זיי האבן חתונה געהאט איז די חתונה געווען מיט א גרויסע סעודה, זאל דער צושיידונג אויך זיין מיט א סעודה.

ווען די פרוי האט עס געהערט, האט זי אנגעגרייט א גרויסע סעודה. ביי די סעודה האט זי געגעבן פאר איר מאן צו טרינקען אסאך וויין. דער מאן האט זיך אנגעטרינקען און איז געווארן גוט שיכור. ווען ער איז שוין געווען גוט בגלופ'ן האט די פרוי געבעטן פון אירע ברידער אז מען זאל אריבערפירן איר מאן צו איר טאטן אין שטוב.

דער מאן איז טיף געשלאפן. ער האט נישט געשפירט ווי מען פירט אים אריבער. ווען ער האט זיך אויפגעוועקט און זיך געטראפן ליגן אין א בעט, האט ער געפרעגט פון זיינע ארויסגעבן וואו בין איך? האט אים זיין ווייב געזאגט אז ער געפינט זיך ביי איר טאטן אין שטוב.

וואס טוה איך דא? האט דער מאן געוואלט פארשטיין. די פרוי האט אים געגעבן צו פארשטיין אז נאכדעם וואס ער האט איר געזאגט אז זי קען נעמען וואס זי וויל צו איר טאטן אין שטוב, ווען ער איז באשלאסן אז די נעמען ארויס דער זאך וואס זי האט די מערסטע ליב צו איר עלטערנס הייז און דאס איז אים אליין, ווייל דאס איז די בעסטע זאך וואס איז דא אין הויז.

אזא סארט רהינה דארף א איד האבן קעגן דער בורא כל העולם. ער דארף שפירן אז דער רבוש'ע איז די בעסטע חפץ וואס ער האט אויף די וועלט און גולסטן צו אים און זיך נאר וועלן מדבק זיין אין אים. ווען ער וועט דאס שפירן וועט ער ווערן גענעטער און אנקומען צו די דרנה וואס מען זאגט אין שיר השירים פון 'אחותי ולא ארפני', און דאן וועט ער שוין גארנישט דארפן אויסער הקב"ה, און אלע אנדערע זאכן אויף די וועלט וועלן אויסקען ביי אים ווי גארשיקטן און קליינגעקטן, ווייל ער איז דאך דבוק אין די עיקר פון די בריאה.

אז דער מענטש זאל אנקומען צו די דרנה פאדערט זיך פון דעם מענטש אסאך יגיעה און די התחלה פון די זאך הייבט זיך אן מיט די דערמאנטע נקודה אז דער מענטש זאל זיך אפשטיין פון די ערדישע גמאות, פון די שמשות'דיגע בלוסטענישן, ווייל די תענוגים פון די וועלט מיט די אהבת השם גייט נישט אינאיינעם נאר זיי זענען א סתירה און ווי דער חובת הלבבות איז שער חשבון הנפש [פרק ג'] שטעלט עס דארט אוועק אז זיי זענען ווי פיינער און אויסער.

אזוי ווי עס איז אויסגעליך אן אויפער און וואסער זאלן זיין אין די זעלבע פלאץ און בחינה וועט זיך איינער שטארקן אין דעם אנדערן, איז די זעלבע זאך אויך ווען עס קומט צו תמות העולם הזה און אהבת השם אז איינער שטופט אוועק דעם אנדערן, ווייל זיי גייען נישט אינאיינעם. אויב דער איד איז זוכה און די אהבת השם איז שטערקער וועט זי גשמיות ווערן אונטערגעבעט און ווערן ווי א געצייג אין זיינע הענט עס צו קענען נעצן פאר עבודת השם אבער אויב איז ליידער די גשמיות דער בעל הבית וועט אליעם זיין אונטער אים און אויך ווען ער וועט עס זוכן זיין אין עבודת השם ווי מאסאן א ברבח וועט ער אויך זיין אין דינטס פון די גשמיות.

דאס איז די נקודה וואס א איד לערנט ארויס פון די סוכה. די מצוה פון סוכה איז א דערמאנטע פאר אים אז די וועלט איז נאר א צייטלייגע זאך, אז עס גייט אריבער, עס וועט לינגט זיך נישט איר, דינען און גלייטן אויף איר קאפ און מת נאר מען זאל שטעלן זיך רחוקות דאס וואס מען געבט מיט, דאס איז וואס איז ק'בעל מיט זיך און אזוי ארום וועט מען זוכה זיין אז הש"ת זאל אנו העלפן אז מיר זאלן זוכה זיין אויסצובעטן א גוט יאר און זוכה זיין צו א יאר מיט דבקות, ווי דער פסוק זאגט שוין יאצאם הרבקים יבא אליהם חיים כולכם פויל.

טיב ההשגחה

מעשיות אויף ההשגחה פרטית עשרת חזק ליעזר

זרע שיעור קבוע

וואס האט אַראַטאַוועלט פון די אַזאַנס

פאר עטליכע יאר אין איין ציה האלט שוין אן מיין תורהדיגע חברותא. מידי שבת בשבתו וועל איך האבן די זכיה צו לערנען אינאיינעם מיט א חשוב'ער איד, א תלמיד חכם אן עלטערער איד, מיטוועמען קלערן א נאנצער וואך אין כולל.

אויך ווען עס איז געפאלן שבת חול המועד סוכות האבן מיר געהאט אפגעמאכט אז מיר גייען אנהאלטן אונזער קביעות און לערנען צוזאמען, אבער ווען עס איז געווארן שפעט און דער איד איז נישט אנגעקומען, האב איך אנגעהויבן ווערן באוארגט.

אינדריסן איז געווען קאלט, שארפע ווינטן האבן געבלאזן און איך האב זיך אנגעהויבן איינרעדן אז זיכער וויל דער איד נישט ארויסגיין אין די נאסן אין אזא שווערע וועטער, נאך אלעם איז ער אן עלטערע איד, איך האב באשלאסן אז עס איז א שרעם ווארטן, גליקליכער וועל איך אריימיין אין עס שטוב.

אויימיגענדיג טרעף איך מיין טאטע און קלעדיציל אים אז היינט איז מירן חברותא נישט אנגעקומען, און כשמועס ארויס צו אים אז לאכאר איז ער נישט געקומען צו גיין וועגן די שווערע וועטער.

"אז ער איז נישט געקומען צו דיר, אפשר איז כדאי אז דו זאלסט גיין צו אים", האט מיין טאטע מיר פארגעשלאגן, צוילייגענדיג אז עס איז נישט כדאי אז מיר זאלן מבטל תורה זיין.

די צעה איז מיר געפאלן. נאך אלעם וואוינט נישט דער איד אזוי ווייט, איך בין אריבער צו אים אין שטוב און אנגעקלאפט אין איר. מען האט געעפענט דער טיר און עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז דער איד איז פשוט פארשלאפן.

אין איילענשיט איז דער איד ארויס פון בעט און געזאגט אז ער קומט שוין צו גיין, אבער דא האט פאסירט א מאדערע זאך. אין די רגע וואס ער איז ארויס פון בעט האט א שווערע ברעט וואס איז געליעגן העכער און אים געקראכט אויף די גענויע ארט וואו ער איז פריער געשלאפן.

ווען ער בלייבט ווען דארט ליגן, וואלט עס חלילה געפאלן אויף זיין קאפ און די שאדן וואלט געווען גרויס.

מען האט געזען בחוש וויאזוי ער איז ניצול געווארן אין זכות פון די תורה.

[צייטלייט דורך דער בעל המעשה הגבא.]



די עבודה פון שמחה

לדגל דער הייליגער יום טוב וואס עס איז א מצוה צו זיין בשמחה און מקיים זיין די מצוה פון 'שמחה בחיל' ברענגען מיר דא אראפ געקליבענע שטיקלעך פון דער ספר 'טיב השמחה', וואו מ'זאגט של"ט"א איז א מאריך ארוםצורעדן איבער די עבודה פון שמחה און ווי וויכטיג זי איז אין די טעג.

עס פאדערט זיך אז מען זאל עס אריינלייגן ביי זיך אין הארץ, און עס ארץ איבערנעבן פאר די קינדער.

די נקודה איז וויכטיג ביי יעדן איינעם אבער נאך וויכטיגער איז עס ביי די אידן וואס זענען זוכה צו זיין פון די יושבי אוהל און לערנען באהלה של תורה. זי דארפן געדענקען ארויסציווייגן די שמחה אין שטוב אז זיי זענען זוכה צו זיצן על התורה ועל העבודה און זען בנועם ה'.



שמחה איז מונע קנאת הלב

נאך א מעלה וואס שמחה האט, איז אז ער מונע קנאת הלב פון א איד ארץ א צווייטן.

דער שורש פון קנאה איז דאך אז מען איז נישט צופרידן פון זיך אליין, אבער אז א איד שעפעט ארויס הויפגעסס פון שמחה פון די מצוה אין וואס ער איז עוסק, איז ער נישט מקנא א צווייטן איד, ער איז צופרידן מיט זיך אליין.

די נקודה פעלט היינט זייער אסאך אין די וועלט. מען לעבט און א פאראינאנער וועלט. דער הויכשטליכער איד האט נישט קיין צייט און נישט די רואיקייט צו מאכן די ריכטיגע מאס התבוננות און וועגן דעם קומט מען נישט אין זיך אפצוטרייסלען פון די שלעכטע מידות אבער אז מען וואלט זיך יא חתבונן געווען וואלט מען אנגעקומען צו די הייבט דרגה און מען וואלט זיך נישט מקנא געווען א צווייטן איד.



גילד ושמוחה בה' אלקיכם / די עבודה פון שמחה

עס איז נישט קיין סוד פאר קיין איינעם אז דער לעבן פון א מענטש ארץ די וועלט איז א ציטווייליגער זאך. מען איז דא ארץ די וועלט פאר עטליכע יארן און גענדע שיינט מען זיך פון די וועלט און מען גייט ארויף צום עולם העליון. עס האט זיך נאך קיין איינער נישט ארויסגענדרידט פון די גירה פון מיתה און ווייל עס וועט קומען צוגיין א טאג ווען מען וועט פארדערן פון יעדן איינעם און אזא א חשבון ארץ זיין לעבן איז וויכטיג אז מיר וואלן זיך גרייטן דערפאר און זען וואס מיר קענען מתקן זיין ארץ די וועלט.

מען קען רעדן פון אסאך זאכן, אבער איינס פון די שטערקסטע יסודות פון א מענטשליכער לעבן איז נישטא פון שמחה של מצוה דער זיך פרייען ווען מען טוט א מצוה, סיי ווען מען טוט עס און סיי שפעטער.

די נשאל פון שמחה של מצוה איז סיי א גרויסער זאך פאר זיך אליין אבער עס איז ארץ א שטארקער מפתח פאר'ן זיין אן ערליכער איד. ווען א איד האט שמחה של מצוה קען ער דערנערייכן זייער הויך אין עבודת השם. דאגענו ווען עס פעלט אים די נקודה פעלט אים די כוחות צו קענען ארויפגיין העכער אין עבודת השם.



'שמחה של מצוה' פון די יסודות החסידות

עס איז ידוע אז די נשוא פון שמחה ביי א מצוה איז איינס פון די שטערקסטע און די חשובסטע יסודות איבער וואס דער הייליגער אור שבעת הימים דער בעל שם טוב הקל, האט אוועקגעשטעלט די 'חסידות' באוועגונג.

די נשוא ווערט מערערע מאל אראפגעברענגט אין זיינע ספרים און ארץ בשם שו"ת הייליגע תלמידים אבער מיט א קלארקייט ווערט עס ארויסגעשריבן אין דער ספר בעל שם טוב פרישת חת נא ח'א.

דארטן ווערט אראפגעברענגט בישום מיט דער לשון פון 'שמעתי ממור' אז א איד ווערט אנגערופן 'צדיק' אין דער סוד פון 'צדיק יסוד עולם', ווען ער איז זוכה און ער האט א תענוג גדול אין עבודת השם יתברך.

עס איז ארץ ידוע אז די עבודה האט נאכגעשלעפט אסאך אידן נאך די באוועגונג פון חסידות ווערנדיג באאיינדרוקט זיין די שמחה וואס די חסידים האבן ווען זיי זענען עוסק אין עבודת השם.



די בעסטע הינוך פאר די קינדער / שמחה של מצוה

ביז האערן האבן מיר גערעדט וועגן די מעלות וואס די שמחה של מצוה איז אסאך איד אליין, אבער נאך גרעסער פון דעם און אפשר נאך קריטישער פון דעם איז עס ווען עס רעדט זיך פון הינוך הבנים.

ווען קינדער זען ביי זייער טאטע א שמחה של מצוה א צופרידנקייט אין דער עצה אפצוהאט אז מען איז א איד, א גליקליכקייט ביי א מצוה פאר א דאווענען און נאך א דאווענען, ווערט ארויטאמאטיש זייער עבודת השם גרינגער און געשמאקער.

דאס איז סיי ביי קינדער וואס גייען אויפן דרך השם אבער נאך וויכטיגער ווען דער קינד איז וואקעלידער אין עבודת השם תלילה. ווען א קינד זעט ווי זיין טאטע האט א חיות אין א מצוה אז עס איז טוט צו זיין א איד, אז עבודת השם איז א טייער זאך, וויל ער נאכגיין אין די וועגן פון זיין טאטע, אבער ווען א קינד זעט ביי זיין טאטע א שוואכקייט, א קלאגעניש, א פילקייט ווען עס קומט צו עבודת השם גייט עס אריבער צו אים די געפילן די עבודת השם ווערט ביי אים א מוטשעליכע, א שוועריקייט, וואס ער וויל נאר אראפזאפן פון זיך ה' און אפילו אז ער ווארפט עס נישט אראפ פון זיך, וועט ער עס מאכן מיט א בכבוד.

אין די נשוא איז דא א ספעציעלער רפיון אין דעם דור. די קינדער זענען נישט גענוג די שמחה של מצוה, סיי ווייל עס איז פעלערדיג ביי די עלטערן און אפילו אז מען איז א איד, א וועלן די עבודת השם נישט אייביג ארויסווייגן, נישט וויסנדיג און פארשטייענדיג די חשיבות פון די זאך.

מען טאר נישט פארגעסן דעם דור און וואס מיר לעבן, עס איז א דור פול מיט תענוגים די נשמות איז אסטרנאמיש גרויס גרעסער ווי ער איז אייביג געווען, און אז מיר וועלן אריינלייגן כוחות אין דעם הינויט קענען מיר זיך שפארן אסאך הארץ-ווייטא.



שמחה ברענגט צו רוח הקודש און צו נבואה

פון די מעלות השמחה איז ארץ, אז עס ברענגט צו דער מענטש צו גרויסע השגות און אפילו צו רוח הקודש און נבואה ווי דער ספר הברית זאגט שו"ת (חלק ב' מסמך י"ד האהבה והשמחה פרק ט"ו) אז א איד זענען זיינע ווערטער און אדישע איבערזעצונג: ווי גרויס און מכובד איז די מעלה פון שמחה און ווי גרויס איז איד סגולה אז עס ברענגט צו דער מענטש צו רוח הקודש, צו נבואה ווי באלטיט איז עס ביי איד און ווי שטראק איז ער מספיק ארץ איד, און וועגן דעם זיי דו ארץ פון די וואס פרייען זיך אין השלי"ת פריי זיין און זיי גליקליך מיט דיין נאגענע הארץ און זיין ליבשאפט, כי ידנות השם היא.



שמות תורה

כ"ב תשרי תשפ"ב

החגגים של אסתר ודניאל

זמני הדלקת הנרות ומצב ש"ס

הדרה"ג 5:43

מוצש"ק 6:53

ר"ת 7:34

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א' 8:47 | סוד"ת א' 10:00

סוק"ש ב' 9:32 | סוד"ת ב' 10:30

החגגים של סיון קוד"ו

די עצה אנצוקומען צו שמחה

נאך דעם וואס מיר האבן ארומגעזעט אבער די גרויסע מעלה פון שמחה און וואס מען קען אלץ דערטייכן דורך שמחה לאמיד זען וויאזוי קען מען אנקומען צו שמחה. ווי עס איז באקאנט איז די מידה פון שמחה נישט אזוי גרינג צו דערטייכן, און וועגן דעם איז די ערשטע עצה וואס א מיד קען טון אנצוקומען צו שמחה איז תפילה צו מתפלל זיין פאר'ן בורא כל העולמים אז מען זאל אנקומען צו די מידה פון שמחה.

אזוי אויך פעלט זיך אויס דער רצון, אז א איד זאל גלסטן אנצוקומען צו שמחה ווייל נאר אז א איד וועט משתוקק זיין צו שמחה וועט ער מתפלל זיין דערויף פון טיפשיניט פון הארץ און ממשיך זיין אויף זיך די שפע פון הימל צו קענען דינען הש"ת מיט שמחה.

→ →

מראכטן פרייליכע מחשבות

א פראקטישער וועג פאר שמחה איז התבוננת. דורך וואס א מענטש וועט זיך מתבונן זיין אין זיך אליין און קוקן אויף די גוטע חלקים וואס ער צו פארמאגט, וועט ער צוקומען צו שמחה.

דער געדאנק דערוועגער איז אז די הרגשה פון שמחה אדער דאגען פון עצבות איז א געפיל, און די געפיל פון א מענטש קומען פון די הארץ. אז מען וויל עס באהערט זאל מען משליט זיך דער מה על הלב און אזוי ארום וועט מען אנקומען צו שמחה.

דער געדאנק ווערט זיך מבווא אין ספר התניא [פרק ב'] וואו עס שטייט אז א מענטש דארף משליט זיין דער מה על הלב, און אז מען קען נעגן די עצה אויך לגבי די הרגשים.

אבער דער מענטש דארף צו וויסן אז דאס איז נישט עפעס וואס געשעט פון זיך אליין, נאר עס פאדערט זיך און דער מענטש פון דער מקדש זיין זאל מקדש זיין צייט פאר די התבוננת און אין די צייט וועט ער עוסק זיין אין די גושה און סכניע זיין דעם יצר פון עצבות און אים באהערטן.

→ →

→ →

שלא עשני גוי – דער איד קעגן דעם גוי

די געדאנק איז אויך גענוג ווען א איד איז זיך מתבונן ווי ער קוקט אויס קעגן דעם גוי און און דאס אליין ברענגט אריין אין א איד א שמחה עלאה.

אויפ'ן צדוק רבי נטע צייטונג ז"ל דערגיילט מען אז ער פלעגט זיך אויסדרוקן אז ווען ער מאכט די ברכה שלא עשני גוי – מאכט ער עס נישט אויפ'ן פשוטן גוי, ווייל דער גוי איז דאך ארגנישט מיט ארגנישט, ער האט אינגען דעם אנגענומען פריזידענט, ווייל אויך ער וואס האט כבוד און גרויסקייט און איז א געלערנטער מענטש, קומט נישט אן צו די דגה פון דעם קלענסטן איד.

בשם דער צדוק הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע זאגט מען נאך, אז די גרעסטע חטא פון א איד איז אז ער פארנעסט אז ער איז א בן מלך. די תורה רופט אונז קינדער ווי עס שטייט אין פסוק 'בנים אתם לה' אלוקים (דברים י"ד, א) און די זעלבע זאך שטייט [דברים ל"ב, ב] 'אלה הוא אביך קהל' און אזוי זעט מען אויך אז די סיבה קל ווערט אנגענוצט די סאמג, ווי עס שטייט אין פסוק (ישעיה פרק א' א) 'בפשיע'ם שלחה אפקם, און ווען א איד לעבט מיט הרגשה ווערט ער פול מיט שמחה.

→ →

א שטארקע התבוננת

אסאך מאל וועט א איד זאגן אז מתבונן געווען אין דעם און אויך בין נישט אנצוקומען צו קיין שמחה אבער די תשובה איז אז עס גייט נישט מיט איינמאל, עס פאדערט זיך פון אונז אסאך התבוננות. אז מען וועט זיך מתבונן זיין איינמאל און און באקאמל א וועט עס אריינגיין אין קפא.

אזוי אויך פאדערט זיך אז מען זאל לערנען די ספרי מוסד ווי ארוחה צדיקים אינעם שער השמחה און אין נאך ספרי קדוש, וועט עס ענדען אריינגיין אין דעם מענטש.

עס דארף זיין א חזרה אין התבוננת און אויך אין דעם דיבור. מען דארף זיין איינגעוואוינט צו רעדן דברי הלל והודאה צום בורא כל העולמים אז ער איז א איד, און אז ער איז געבוירן געווארן צו ערליכע לעטערן שומרי תורה ומצוות, ווייל ליידער איז נישט יעדער זוכה דערגא, אז ער קען לערנען, אז ער האט זוכה געווען צו ווערן נתקרב צום רבש"ע.

אז ער וועט זיך איינגעוואוינען אין דעם וועט עס אנהייבן שיינען ביי אים און ער וועט ווערן אנגעפולט מיט שמחה, און ער וועט זוכה זיין צו זיין אמוד'גן בשמחה.



→ →

די מתנה וואס מיר האבן – די הייליגע נשמה

רעדנדיג וועגן התבוננת אין די גוטע חלקים וואס מיר האבן, איז וויכטיג מדגיג צו זיין אז א נקודה וואס קען דערהייבן דעם מענטש איז דער אריינראכטן פון וואו מיר שטאמען און אבער די הייליגע נשמה וואס מיר האבן באקומען פון הקב"ה.

ווען א איד וועט זיך מתבונן זיין אין די היכע נשמה וואס ער האט, אז ער איז מורע אברום יצחק ויעקב, אז דער בורא כל העולמים האט

די הויכפעלער און די סורים - א צווייטע פאר די ישועה!

אין די הפטרה פון פרשת האזינו, שטייט אין פסוק "מחלל אקרא ה' ומביא אישע - כי אפני משביר קולו" (ש"ב כב דה). דער פסוק זאגט, און דאס וואס "מחלל אקרא ה'" איז דערפאר, כ'י אפני משביר קולו. פשוטפישט מען עס אז אין לויב דעם איבערשטן וואס ער האט מיט ארויסגעקליבן און אין בון געראטעוועט געווארן פון זיי. אבער צומאל אין דאזיקן פון די ברעטענען פון טויט זעלבסט, איז "מחלל אקרא ה'". אין לויב השי"ת ווען עס ווערט מיר קלאר אז דווקא די ברעכונגען וואס האבן מיר אריינגענומען, זענען געווען די סיבה וואס האט צוגעפירט מירן גרעטונג - אזווי ווי די פאלגענדע מעשה וואס איז ווערן יעצט לייענען גערות השי"ת.

עס האט מיר דערציילט אן איש נאמן, א וואונדערליכע נס וואס איז אים געשען, און בן-דיה איין עובדא.

אין טאג וואו ווען ער איז געפארן מיט זיין ביזיק (ביק) האט ער זיך אריינגעהאקט אין עפעס און איז אראפגעפאלן אויף דער ערד, כאנפדי זייער א שטארקע קלאפ. אראפאלאנדיג האט ער זיך צוגראכן דעם געביין פונעם קאפ ליע. ער איז גלייך געפירט געווארן מיט אן אמבולאנס צום טראומא-ציימער אינעם שפיטאל פון וואו מען האט אים געקישט צום אפעראציע ציימער, וויבאלד מען האט קלאר געזען אז מען מוז אים שוין אפערירן אויפן קאפ!

אבער צום גרויסן וואונדער, אין לויף פון א געווענליכע רעטענען (עקס-דעי), וואו מען האט פאטראלירט זיין קאפ פון אינעווייניג איז פלוצלונג אריינגעקומען א שרעקליכער אזוג איבער אריינצופירן געוואקסן וואס ענטוויקלט זיך, הרמנא ליגנא, אין זיין קאפ!

גלייך האט מען אנגעהויבן לויפן מיטן חולה פאר פארשידענע קריטישע טעסטן דורך ספעציעלע פארשידענע און דורכאק זיין קאפ פון אלע זייטן. אריינגעקענט א בינאסיע אונטערזוכונג און א סייטיקאס אונטערזוכונג און נאך... נאך די אלע טעסטן האט מען געזען קלאר, אז עס איז וויקייליך דא א געפארפולע געוואקס פונעם שרעקליכן קריגען אין זיין קאפ אלע ליעט.

דער וויכטיגער אפעראציע איז יעצט געווארן פליכטיק אויכוויגט... דאס ערוואלן פונעם ביזיק אינעם קאפ איז געווען בלויז א מנדערוויכטיגער טייל אינעם אפעראציע... פאר לאנגע שעהן האבן זיך ספראפעמאן פליכטיק ארויסגענומען האבן אויסצווייטן יעדן ברעקל פונעם שרעקליכן געוואקס ביז זיין קאפ איז געבליבן אינגאנצן ריין.

דער אפעראציע איז ברוך השם דורכגעגאנגען מיט גרויס געלחה נאכדעם וואס ער האט זיך ערוואלט פונעם אפעראציע און איז דורכגעגאנגען א זייע רישיע און לאנגע טעסטן, האט דער געזיכט פונעם אפמאכער געשיינט מיט פאליטישענען און צום ערשטונדער פאציענט האט ער געזאגט: וויסן זאלסטו מירן טייערע, און די טויטער נס איז דיר געקומען מיטן אפמאכאל פונעם ביזיק און

ישמחת בחגך!

לכבוד די געבענטשטע פרייליכע טעג פונעם "זמן שמחתנו", שטעלן מיר דא צו פאר די חשוב'ע ליינער א קראנץ "טיב המעשיות" וואס האבן א שייכות מיט פארשידענע ענינים אין די הייליגע צייטן אין וועלכע מיר געפינען זיך - געקליבן פונעם גרויסן אזוג פון רבינו של"ט, א פון זיינע שיחות קודש, און פון זיינע הייליגע ספרים, כברכת ה' עלינו. מיט א וואונטש פאר "ישמחת בחגך, והיית אך שמח" - א פרייליכן יום טוב!

צוברעכן דיין קאפ!

ווייל אין זכות פון אט דעם פשוטן בראך, איז אונז אנשפליקט געווארן דעם שרעקליכן געוואקס און דאס האט געהאט אין קאפ - דאס איז געווען א געפערליכע געוואקס וואס מען געפינט נאר זייער זעלטן, און דער עיקר סכנה וואס עס טראגט מען עס בכלל זיך, איז דאס וואס פון אנהייב פילט מען עס בכלל נישט!

און דער דאקטער האט פארגעזעצט: אין אנהייב הייבט עס אן וואקסן אינעם מענטשליכן קערפער, ווען דער מענטש גייט אן כמעט אזוי ווי ביז דעמאלטס אן קיין ווייטאגן. דער מענטש קען אזוי זעלבן פאר עטליכע יאר אינדערצייט וואס דער שרעקליכער געוואקס געפינט זיך אין אים אנדערס וואס ער זאל בכלל וויסן אז ביי אים אינעווייניג געפינט זיך עפעס וואס מאכט דארט א געפערליכן חרבן!

ווען וואס האט רח"ל אזא געוואקס געפינט זיך אין אסאך א גרעסערער געפאר ווי איינער וואס האט אן אנדער סארט געוואקס, וויבאלד מיט דער צייט ווערט דער שרעקליכער מענטש מער און מער צושפרייט אינעם קערפער, אנדערס וואס דער מענטש זאל עפעס שפירן, און פלוצלונג קען עס באווערשן דעם מענטש זייער שטארק, און ערענדיגן די וויכטיגע לידער פונעם מענטש, און ער שטויבט זיך גלייך, רחל!

אין דיין פאל איז דער דאקטער געקומען צום אפיסער, איז פונקט אזא סארט געוואקס גענוויקלט געווארן אין דיין קאפ און ער געבן קיין שום ווארענענע צייכנס פון פריער! אזוי האט ער אנגעהויבן צו צו פארשפרייטן אינעווייניג אן אויב וואלט עס אזוי געגאנגען ווייטער, וואלט עס פריער אדער שפעטער אנגעקומען צום מה און עס געענדיגט אזוי שטארק אז דער מענטש וואלט גלייך געשטארבן!

אבער יעצט, האט דער דאקטער געפאטענט, און

אין זכות פון דעם בראך און די טעסטן וואס מיר האבן געמאכט אויף דיין קערפער, איז אנשפליקט זיך געווארן דעם שרעקליכן געוואקס וואס האט זיך ענטוויקלט אין דיין קאפ און האט געדראגט אויף דיין לעבן! - אינעם ווייניג ב'ה אלע טעסטן, און דער אפעראציע איז געוואלדיג געלונגען! דיין קאפ איז אינגאנצן ריין! וואונדערליכע ניסים זענען געווען געווארן פאר דיר!!!

דאס איז וואס דוד המלך זאגט אין די הפטרה פון פרשת האזינו, און ספר תהלים (ית דה-ה) - אז טאקע אויף דעם וואס "אפני חבל מות" - אויף דעם זעלבסט איז "מחלל אקרא ה'!" ווייל די ברעכונגען און די יסורים אליין זענען א סיבה פארן נוסט פונעם מענטש אזוי ווי מען האט דאס קלאר געזען אינעם אויבערדערמאנטן פאסירונג.

און אויך ווען דאס ווערט נישט קלאר אנשפליקט, זענען נאר דאך מאמנים בני מאמנים אז דאס גאנצע תכלית פון די יסורים איז בלויז פאר די טובה פונעם מענטש און אויך אויב יעצט זעט מען נאכשיט זייער נוסט וויבאלד עס איז פארהילן און באהאלטן, פונדעסטוועגן, שטענדיג און צו יעדער צייט "מחלל אקרא ה'!"

(שיחה פרטית י"ג טבת תשל"ב)

נישט די מנהג דארף זי האבן, נאר דאס איינפערקאממער!

דער הייליגער רמב"ם שרייבט (פ"ו מרל י"ט הל' יז-יח): אין די זאכט טעג פונעם יום טוב דארף מען זיין פרייליך און אויפגעליינט, צוזאמען מיט די ווייב און קינדער און חיוניגענדיג. און דער רמב"ם ערקלערט אז זי פרויען דערפרייט מען דורכן קויפן שיינע קליידער און צוגענוען פאר זיי לויט זיין מעגליכקייט.

ער האט דערציילט מירן קרוב, די אשת חבר פון הר"צ רבי דוד באטעלמאן זצ"ל (אייניקל פון מירן רביס רבי דוד הר"צ זיידע הר"צ רבי נמלאים דרבינו צוקל ראש ישיבת קשיבו) וועלכע איז געווען אן אלמנה פון איר מאן העכער פופציג יאר! האט זי דערציילט אז אין אנהייב נאך זייער תהנה איז זייער מצב גרופה געווען זייער שווער, און קיים וואס זי האב געהאט דאס מינימום וואס מען דארף האבן אויף צו לעבן אבער פונדעסטוועגן זענען זיי געווען צופרידן מיטן זייער טייל!

אין יאר, אין די טעג פארן הייליגן יום טוב, זיינענדיג פארנומען מיט די פילע און פארשידנארטיגע מנות צום יום טוב, און איז איר פאן צוגעגאנגען צו איר עס אן ברייטן און ליכטיגן שמיכל אויף זיין געזיכט, און זיי ענעשטלידען פאר איהר געבענדיג מחילה וויבאלד ער איז איר עפעס שולדיג... און צום באדויערן איז אים נישט געגליבן צו באצאלן דעם חוב!

זיין חשוב'ע רעכענען איז זייער איבערראשט געווארן וויבאלד זי האט נישט געוואוסט פון קיין שום חוב וואס זיי זענען שולדיג וויבאלד זיי האבן אלעמאל שטארק אהבונג געגעבן זיך צו צוריקהאלטן א חובת און און זיך איינגעזעט און געשפארט וויפיל זיי האבן נאר געקענט... מיט וואונדער האט

האט איר מאן געענטפערט מיט א שמיכל: דער הייליגער רמב"ם ערקלערט דאך, אז דער מאן איז מחויב צו קויפן א קלייד אדער א ציונונג פאר זיין טויט לויט זיין מעגליכקייט, כדי איר צו דערפרייען לכבוד יום טוב, אזוי וויבאלד זיין געפסקנט אין שולחן ערוך (ארום סי' תקכ"ט ס"ב).

נאר, האט ער אויסגעפירט, אז וויבאלד אז דער געטויטער מצב ערלויבט אים נישט "כפי סמונו" עפעס צו קויפן אזוי ווי זי ווייסט דאך אז ער פארמאגט גארנישט, דעריבער בעט ער איר אז זי זאל אים מוחל זיין בלב שלם אויפן חוב וואס ער איז איר שולדיג...

און דער רעבעצן האט אויסגעפירט, אז פאר צוועלפער יארן פאר די פיריה איר מאן האט דעם זיך געפילט דעם יוסן געשמאקן געפיל און דעם זעלען פון אט די ווארימע ווערטער, וועלכע זענען ארויסגעקומען גלייך פונעם לויטערן הארץ פון איר מאן, און זענען אנגעזאנגען גלייך אין הארץ... אז די האט נאמיגט אז אט די זעלבע קלוגע רייד וועלכע זענען געזאגט געווארן מיט ליבשאפט און מיט ווייכקייט, זענען ווערדן געווען פאר איר מער ווי די טייטשעע מתנה!

צום באדייערן, האבן אסאך מענטשן א טעות אין אט דעם שטיקלן 'סוד'... זיי קויפן פילע מתנות פאר זייערע פרויען, אויסגעגרייבט אונטן געלט דערפאר: נישט פארשטייענדיג אז פור דאס נישט די מתנה זעלבסט, נאר דאס ווארימע הארץ און אויפגעקומענדיג וואס געפינט זיך אינעווייניג... דאס ווענדט זיך בכלל נישט אינעם פרייז פון די מתנה אפילו אויב עס איז זייער טייער!

און אזוי זאגן און חל' (ב"מ פט); רבא האט געזאגט צו די מענטשן פון די רש"מ מחוץ האלסט טייער אייערע פרויען כדי איר זאלט איר ווערן... פון דעם זעקן מיר אז דער עיקר וואס די פריי דארף האבן, איז דאס כבוד און זעענען וואס איר מאן האלט איר טייער און צעשט איר אמתדיג און מיט ליבשאפט.

דאס איז טאקע די וואונדערליכע סטלה פאר פרנסה וואס די הייליגע גמרא האט אונז געגעבן אין די הענט - מיטן סכוד זיין די ווייב; און פון דעם קומט אויס אז די סיבה פון שוועריקייטן און פרנסה חלילה קומט מערסטנס צוליב טריגנהאלטן אדער נישט גענוג שעצן אמתדיג דעם כבוד פון די פרוי.

(טיב השידוכין שער הבית פ"ב ס"ק ו')

...

ערבישע בנימטריא וו"ע - סטלה פאר שולחן ערוך קינדער, חכמים און צדיקים

ביי די תפילה וואס מען זאגט בשעת'ן צוזאמינדיגן דעם לולב זאגט מען: "חתוך לנו וו"ע קשר וחכם וצדיק שועלה ערב'ה" (ספר שריע ציון, וספרי גורי האר"י ל').

זי ערבה געטאהלט א וואונדערליכע סטלה אין זיך, פאר יעדן קינדער, און פארט אינעם "יום ערב'ה" וואס דאס איז הושענא רבא. אזוי ווי עס ווערט ערקלערט אינעם ספר הלוקיט'ים (פ' בלק פס' כג) אז דאס האט מיר חסד געווען אין איר פתילה (ש"א א' יא) ונתנה למתך וז"ל וְאֵשֶׁתִּי, און יערב'ה באטרעפט בגמטריא וו"ע.

און אין ספר פ' עין גיים שטייט (שער הלוב פ"ו) אז דער איד דער סוד פונעם פסוק וואס יוסף

הצדיק בית גמלה געווען (בראשית מ, כג) "ה'א' לבלם זולען, וואס דאס איז סודו אויף די פניו ערבה צווישן (אום הושענא רבא) וועלכע זענען סטובל צו ברענגען זייער און ספר אמיר פנחס שער צו שבת ומעדים אות קט"ו; ווערט גערעכנט א מעשה וואס איז געווען ביי א פארפאלק וועלכע האבן נישט געהאט קיין קינדער, און דער מאן האט געזאגט צו זיין ווייב אז זי זאל קאכן די ערבה און זיי האבן געבוירן קינדער.

...

פון האון האדיר רבי פנחס עפשטיין זצוק"ל ראב"ד ספר עירלה ת"ו, איז געווען מיט זיין געוואלדיגע אדקנות פאר יעדן דבר שבקדושה. זייענדיג איר ער רכאש בית דין פון די הגדה החרדית און דער געווען פארמאנווארטליך אויפן "זוהר הכשרות", און ספעציעל אויפן וועלכער פלעגט ארויסגעבן די הרדית.

ער פלעגט זייער מחמיר זיין אין די ענינים פון כשרות און האט זייער שטרענג אנטוונן געגעבן אז אלע אנווייזונגען פונעם בית דין זאלן אויסגעפירט ווערן מיטן גרעסטן מאס פונקטליכקייט - גרויס לילך פון די געוואלדיגע הצלה פונעם הכשר פון דער תב"ד, אויף וועלכע אלע אידן פארלאזן זיך, קען געשטעלן ווערן לזכותו.

נישט טרייבן א געווען ארויסצובאקומען פון אים א 'תעודת הכשר', און נישט אויף יעדן פרדאקט האט ער סמכים געווען אז עס זאל טראגן דעם כשרות זאל פונעם תב"ד. צום ביישפיל: פאר א באוואוסטע פארבריק פון קוערלעך האט ער נישט סמכים געווען לייכטערדיג צו געבן א הכשר, טענהנדיג אז דאס איז נישט קיין עפטוואר וואס מען דארף האבן, און אזוי, פארהאט דאך מען טראגן דעם גרויסן אחריות פון געבן א הכשר דערין, ווען עס ווירט פון ארומה... פון וואו האבן מיר א הרה צו פארמאכן די גמרא און געבען די אחריות אויך ביזל מותר, די צו געבן א הכשר אויף אן עפטוואר וואס איז אביעריג?

כדי בעסער אויפקעוועטעלן דעם וועד הכשרות פלעגט רבי פנחס מאכן פון צייט צו צייט א פלוצידידיגן באווקן אין פארשידענע פארבריקן. ער פלעגט פלוצלונג אונקומען צוזאמען מיט די אנדערע ידינים פונעם בית דין און די אנדערע סמכים פונעם וועד הכשרות כדי מיטצוהאלטן פון דער נאנט איד ווען האט אויסגעפאלט די אנווייזונגען וואס דער בית דין האט געוויסן... נישט איינמאל אדער מען זאל נאנצע פארבריקן דורך אזעלכע באווקן, און זיי האבן פארלוירן זייער תעודת הכשר!

אזוי ווי עס איז פארגעקומען אין א געוויסע 'בקערי' אין איינע פון די עלטערע געגענטער אין ירושלים ער הקדישט וואס אינמיטן אזו בליץ-באוון אויסטען מען געפינען ווערס אין איינע פון די זעק מיט מעל אסאך גענוען טרייט געווען צו נעמן, אויפן פלאץ האט מען געפילט די תעודת-הכשר גלייך איינס בקערי, און די השגחה איז אראפגענומען געווארן!

ווען דער בעל הבית פונעם בקערי' האט געזען דעם שווערן מצב, האט ער גלייך געלחט, און דעם האט אים געמוזט ווערען און באהאווען. ווען דער דיין התב"ד רבי דוד יונגריי זצ"ל האט דאס געזען, ער רחמנו ודעמא געהאט אויך אים און ער האט פארמעשלאגן אז אפער אז מען אביסל לייכטער מאכן די באדיענונגען... אבער ער פנחס האט גלייך פלאגעמאכט דעם ענין זאננדיג: בית מצב פונעם מענטשע האט

גארנישט צו טון מיט די הלכה און אויף אום אסרט זאך זאגן חל' (סנהדרין ע"א): "מימת וכא ואלא ימות חיבב"...

און אן אנדער געלעגנהייט איז דער ראב"ד געקומען מיט די חברי הבית דין צדק פאר א פלוצידידיגע באווקן אין א פארבריק וועלכע האט בלאגונט צו איד וועלכע איז געווען א תלמיד חכם און דא שמים און האט געזאגט גרויס דרך אפון בית דין הגדול. דאס נאנצע צייט וואס די ידינים און סמונים האבן דורכגעקוקט זיין פארבריק איז ער געשטימט און געטרייסלט ווי א וויסנדיג וויסנדיג אז פאר א קליינעקייט וואס זיי געפינען אז מען האט געטון אנדערש ווי די אנווייזונגען פונעם בית דין קענען זיי גלייך פלעגן דעם פארבריק!

און אט, בסעיפתא דשמיא איז ער אריבער דעם פארדער מיט גרויס הצלה און די חשובע ידינים האבן נישט געפינען קיין שום פראבלעם און זיין פארבריק אלעס האט געקלאפט לויט די אנווייזונגען פונעם בית דין, און די חשובע ידינים האבן געהאט געזאגט צו זען אז אלעס איז אזוי ווי דאס איז צו זיין.

ווען דער בעל הבית פונעם פארבריק האט דאס געזען, האט ער געטראכט אז ער וועט אויסגיין די געלעגנהייט וואס מען האט אים גענוצט, און זיך הימל, און איידער די חשובע משלחת האט זיך ווייערד ארויסגעלאזט אין וועג האט זיך דער איד געוואונדן צום אריבער, און צו די אנדערע ידינים און ער האט געזאגט צו זיי ווי פאלגנד:

חל' לערענען אונז אין די סוגיא פון די תפלה פון תה (מכרות) אל, צווישן די וויכטיגע הלכות וואס מען לערנט ארויס פון די פסוקים וואס שטייען דארט, וויסמאל א' יר-ו: "ותהרה ראם מפרדת עלי לבש וגו, ותחשבה עלי לשפחה. ויאמר אלי עלי דע מתי ותחשבוני חסירי את ייגן מצלי. ותען תהנה וואמא, לא אדגה, אשה קשת רוח אנכי, ויין ויסקר לא שתיתי; ואשפה לא נפשי לפני ה'. ויען עלי ויאמר, לכי לשלום ואלקי ישראל יתן את שלחן אשר שאלת ממנו."

און די גמרא לערנט דארט ארויס פונעם פסוק "ויען עלי ויאמר לכי לשלום", האט רבי אליעזר געזאגט, און פון דא לערנען מיר אז אויב איינע האט חושד געווען זיין חבר אין עפעס וואס איז נישטא אין אים, דארף ער אים אביעריבערען. און נישט נאר דאס, דארף ער אים בינעטשן, אזוי ווי עס שטייט דארט ווייערד אין פסוק "ואלקי ישראל יתן את שלחן".

האבן מיר דא א קלארע סוגיא אין די הלכה פון איינער וואס איז חושד אן אנדער איד אין עפעס וואס איז נישטא אין אים, אז נישט נאר דארף ער אים אביעריבערען, נאר ער דארף אים אויך בענטשן. און פון אט די שאראקע הלכה איז געקומען די שיעור פון תהנ אז זי אנדערע זיינים פאר א בליץ-באווקן, וויבאלד זי איז געווארן מחויב איד צו בענטשן אז איר וואונטש זאל אים קומען ווערן, וויבאלד ער האט איר חושד געווען אין עפעס וואס איז נישט געווען אין איר.

און זענען האט דער איד ווייערע געצייט בירעכט חשובע ידינים ווען איר דער זעלבער ערעט בירעכט ער אויס אין א ביעטערן געוויין - וויבאלד איר זענט געקומען, דעם נאנצן שווער ספליא פונעם ראב"ד זיך אן אנדערע ידינים פאר א בליץ-באווקן, כדי נאנצווקן מיט פארבריק און דער אונטערזוכונג אין ברוך ה' דורכגענומען מיט הצלה קומט אויס אז איר אים, אזוי ווי תהנ בין עפעס חשד קומט אויס אין די געטיגע מינוטן, מען זעט וואס איז נישטא

נישט כרי צו דרשנען דרשות - נאר צו טון למעשה!

**יזמא הייליגא דהרה"ק מוהר"ן
מברסלב זצוק"ל זי"ע (ג' דרחה"מ) -
י"ט תשרי.**

אין האב אמאל געהערט א וואונדערלידי קומענדיג פון א פרישער יונגעמאן, וועלכער האט עוסק געווען אינעם הייליגן "ליקוטי מוהר"ן" סדר מיט גרויס הלהבות אבער ערענט איז ער געבליבן "שדעקין ביי הי"ט" ווערנעם שטיקל, וואס ער האט נישט דורנגליך פארשטאנען, און ער האט אנגערופן זיך פיל מפלפל צו זיין מיט אים לכאן ולכאן.

ווען אין א געלעגנהייט, איז צוגעגאנגען צו אים א פרישער יונגעמאן, וועלכער האט עוסק געווען אינעם הייליגן "ליקוטי מוהר"ן" סדר מיט גרויס הלהבות אבער ערענט איז ער געבליבן "שדעקין ביי הי"ט" ווערנעם שטיקל, וואס ער האט נישט דורנגליך פארשטאנען, און ער האט אנגערופן זיך פיל מפלפל צו זיין מיט אים לכאן ולכאן.

ווען דער עלטערער מנהיג האט דאס געהערט, האט ער געזאגט: דאס, איז א דער נייער דור... מען האט נאר אנגעהויבן צו לערנען און שוין וויל מען אלעס פארשטיין... ווען אונז האבן אנגעהויבן לערנען צו ספרים פונעם רב"ן, האבן מיר זיך נישט דערוואנט צו טראכטן אז אונז פארשטייען און זענען משיג די טיפיקייט פון זיינע הייליגע רייד וואס זענען הויך און טיף און זייער און גרעניץ! נאר דער עיקר לערנען איז געווען כדי צו זיין די דרך התבונה למעשה, וואס דער רבי לערנט אונז און דער עיקר עבודה איז געווען דאס וואס קומט אויס דערפון. מיטן סקרים זיין עיקר 'תורה' און יעדער מאסר פונעם הייליגן ספר, להלכה למעשה!

אויב אונז האבן נישט אלעס פארשטאנען, צוליב פונעם קורצע פארשטאנען, און צוליב די טיפיקייט אונזער בילנס חכמה און הייליגקייט איז דאך נישט געווען אונזער ציל, נאר בעיקר כדי צו לערנען וועגן פון לעבן, להלכה למעשה. מיטן פארענטן ויקון חזות התבודדות און דאס וואס פרישע יונגעלייטלעך פונעם נייעם דור, און ווילן שוין גלייך אלעס קלאר פארשטיין, און משיג זיין דעם טיפיקייט פון יעדער זאך!

אויב יענע צייטן, האבן די חסידים נישט געווען אויפ'ן אפגאנגעליג... זיי האבן מער גליבט געהאט און געהאט מער חשק צו טון די עבודה פון למעשה! זיי האבן נישט געווען צו משיג זיך איבערנעם 'שטח'... נאר דער ענין עבודת ה' - היינטיגע צייטן זוכט מען 'הבנות' און יעדער איז מיט לאנגע מפלפלים און מאסר'ים... אינדערהייט וואס די פריערדיגע חסידים האבן און יעדער זאך געהערט דעם פנימיות וואס דאס איז דער עיקר, און פארשטאנען דאס וואס מען פאדערט פון אונז יעצט למעשה!

(קונטרס ט"ב המעשיות ח"א דף כ"ה)

די קדושה פון שמירת עינים

**יזמא הייליגא פונעם הייליגן גור"א פון
ווילנא זצוק"ל זי"ע (ד' דרחה"מ) - י"ט
תשרי.**

עס ווערט דער צייטל

אויפן נאר רבי אליהו פון ווילנא זצוק"ל, אז ער פלעגט זייער ווייניג אויסמיין פון זיין הרה"ק, צו היטן אויף די אויגן! - און אויב האט ער צוליב א צורך דורך געדארפט אויסמיין און גאס פלעגט ער צום ערשטן דורכבלענען א פרק אינעם ספר מסילה ישירים דרייען טאל!

מיר דארפן וויסן א "מחוז השכל תר"ב! פון יעדן ראה אסדרה פון עידה המסבלות וואס טויג נישט חלילה וערן באשאפן מחבלים און מויקים וואס לויפן נאכן מענטשן, רחמנא ליצלן, און דאס איז מיטן פון יעדן בליק! פון אט אעלעכע ביידות אז זינדיגע געדאנקען קומען אלע צרות 'סורים' און געמח נפש וואס דער מענטש ליידיט ביי זיין לעבן!

נאר מיטן כח פון המלע' "דאט שמיט' קען מען געראטעוועטן וערן פון דעם; ווען האט א פחד פונעם אויבערשטן, א פחד פון די הייליגע תורה און א פחד פונעם אמת ווען מען ווייסט אז יעדע אמת בליק איז משמ אן אסור, אז די תורה און עס איז נזיל וואוס! דורכדיעם ווערט מען אפגעהיטן אז מען טראג חלילה נישט זינדיג.

(קונטרס ט"ב המעשיות ח"א דף כ"ז)

א נטע שמירה אויף הינדן הבנים

**יזמא הייליגא פונעם יהודי הקדוש פון
משיחא זצוק"ל זי"ע (ד' דרחה"מ) -
י"ט תשרי.**

אינמאל, איז זייער א קאלטער זון פארפרייערענער טאג, און אלעס איז געווען באקדוש מיט א אריינגענומען שניי האט דער יהודי דאקעט זי"ע ארויסגעלאזט און וועג אין באגלייטונג פון זיין עלטערער זון, הרה"ק דער רבי ר' הרמיאל מלשטערע זצוק"ל, וועלכער איז נאך דעמאלטס געווען א צען יעריג אינגל.

זייענדיג אין וועג נאכן א שווערע נסיעה פון עטליכע שעה אונטען שווערן פראסט, געווען אריינגעגאנגען אין א גאס-דויד'ן און אפצוהערן פונעם וועג. ווען דער יונג האט געזען אז מען דערלאנגט דארט ווארמע/ קארטאפל, האט ער דעמאלטס דערנענטערט כדי צו נעמען עטליכע קארטאפל זיך אביסל צו דערווארמען, און אויך שטיילן זיין שווערן וונגער.

ווען דער יהודי הקדוש האט אבער באמערקט אז ער איז אביסל געלאפן, כדי צו קענען שנעל עסן די קארטאפל... האט ער אים צוגענופן און אים אויסגעמארשט... פארוואס ביסט אויב געלאפן צו די קארטאפל? מיללע וואס די דארפטסט האבן כדי צו שטיילן זיין וונגער און אים דערווארמען און אים פארשטיין און אבער פארוואס זיך יאגן צו די קארטאפל?

אזוי האט דער יהודי הקדוש געהיטן אויף די קדושה פון זייער הייליגע קינדער, מיט שטארקייט, אזוי ווי עס איז באוואוסט עטליכע פעלער וואס ער האט מען געווען זייער קינדער מיט מרום שטארקייט און זיי אפגעהיטן מיט א שמירה מעלה.

אויב געבט מען אכטונג אויף קינדער! דאס איז א בישיפל פון חינוך; מיט אים חונק, איז נישט קיין וואונדער אז עס זענען ארויסגעוואקסן הערליכע פירות, אזוי ווי עס איז באוואוסט און ברייט באקאנט די געוואלדיגע קדושה פון די קינדער און אייניקלעך פונעם יהודי הקדוש, וכתרו ין עליות אמן.

(שיחה פרטית א' אלול תשל"א)

דער איד האט אויסגעפרעט פאר די חשוב'ע דיינים, אז עס איז שוין אסאך יארן וואס ער איז קינדערלאג, און דערטענער טוט ער בעטן דעם חשוב'ן בית דין, אזוי ווי ביי די תהילה פון חתם או ער זאל זוכה זיין צו קינדער! וויבאלד דאס איז דאך א הלכה וואס ווערט באשטימט איז די גמרא, וואס ווערט אויסגעלערנט פון חתם און עליו הכהן, אז אויב איד האט חושד געווען איינעם מיט פעקעס וואס איז נישטא אין אים פארטאן מען אים גענושט און אויבערשטער זאל ערפילן זיין וואונטישן דער קינדער, איז מירן וואונטיש, אז דער אויבערשטער זאל אונז שענקען קינדער! - האט דער איד אויסגעפרעט, מיט אן איינגעהאלטענעם אויטעם.

די דיינים אין שפיץ פונעם ראב"ד, זענען געשטאנען פארוואונדערט אנטקעגן די גערעכטע און ערליכע טענה וואס דער איד האט געברענגט פון א קלארע שטיקל גמרא; נאך א קורצן באראטונג שווישן די דיינים און דורכגעדינגט נאכאמאל דעם טענה פונעם איד, אז איז צווישנגאנגען דער ספק פסח קדשו פונעם ראב"ד, אז נאכדעם וואס דער בית דין האט אויסגעפרעט די טענה פונעם איד זיין פארלאנג, האט דער בית דין געפניען זיינע רייד אלס גערעכט; דערטענער דארף דער בית דין אים פמיים זיין און אים בעטנען אז זיין וואונטיש זאל ערפילט ווערן לטובה וויבאלד מען האט אים חושד געווען אין עפעס אים ער האט געטון - און דערטענער פוט אים דעם בית דין מבטיח זיין אן בן זכר מיטן אויבערשטנס הילף!

און טאקע, אזוי ווי דער בית דין האט געשפלאנען אזוי אז געווען, און קיין האר פון זיינערע עלטערע און טיפיקער איז נישט אנדערש געווארן; א יאד ארום און געברין געווארן אן בן זכר צו די שפופה נאך פילע יארן וואס זיי האבן נישט געהאט קיין קינדער, זי"ע און די גאנצע שטאט האט אויסגעשטוערעט מיט די וואונדערליכע נייעס.

אלע דיינים פונעם בית דין און די הנהל'ע פונעם ועד הכשרות זענען געלאנגט געווארן צום גרויסן שמחת הברית מילה וועלכע איז געפראוועט געווארן מיט גרויס פארד. און דער ראב"ד זי"ע איז סכובד געווארן מיט סנדקאות וויבאלד מיט זיין ברכה און הבטחה איז זיי געברין געווארן דעם זון!

אינמיטן די שמחה האט זיך הנהל'ע רבי דוד יונגריה זצ"ל - וועלכער איז געווען איינער פון די דיינים וואס האט זיך באטייליגט דעמאלטס ביי די נסיעה צום פארביק, און איז געווען איינער פון די מיטליידער פונעם 'משוב בית דין' וואס האט געשפלאנען אז ער איז וועט גערופען ווערן מיט אן זכר - און עס ראב"ד רבי פנחס פישטיין, און האט אים אנגעפלאנעט, אז דורכאויס די גאנצע צייט, פון ווען זיי האבן ארויסגעגעבן 'ענינים' פסקי בית דין ווען זיי זאגן אן בן זכר פאר דעם איד, איז ער געשטאנען און האט מחפלי געווען כסדר פאר די שיעור פון דעם איד; כ"ע זאל חלילה נישט ער געשטאנען און האט מחפלי געווען כסדר פאר בית דין, וויבאלד ער איז אלעמאל געווען זייער וואך פארן 'כבוד בית דין' אז עס זאל חלילה נישט פארשוועכט און פארשטעמט ווערן!

אזוי אים רבי פנחס גלייך געענטפערט במתק לשונו האט מיט זיין באוואוסטע ענה: שוין פון דער ערשטער מינוט בין איך געווען רואיג וויסנדיג אז איר וועט פארטיקן פילע תפילות און וויבאלד איך האב אים געוואוסט, און איך אים צוגענוגט זיי הבטחה ווייל איך האב געוואוסט אז איר וועט זיכער מתפלל זיין פאר זיינעווענט...

שמחת תורה – א פרייליכע סעודה לגמרה של תורה

עס שטייט אין שולחן ערוך (א"ח סי' ט"ט) דעם לעצטן טאג רופט מען א 'שמחת תורה', וויבאלד מען פילעט צו דעמאלטס אן מען טאר, און א גרויסע סעודה לגמרה של תורה.

אינעם הויז פון איינער פון די גרויסע רבנים אין ירושלים תבנה ותכונן, איז איינגעפירט א שיינעם מענה אז ווען איינער פון די בני המשפחה ענדנדיג א סוכתא פראוועט מען א 'סעודה סיום' לכבודה של תורה ביים רב אינדער־הים און מען מאכט דעמאלטס זייער א שיינע און חשובע סעודה. אלע בני המשפחה זייער איידימער און איינליקער, נעמען צו צוזאמען צו די סעודה און צום גרויסן טיש אויף וועלכע זיי ווערט אויסגעשפרייט דעם שבח־דין שטונק, ווערט דערלאזט זייער א שיינע סעודה כיד המלך (ווי דאס ווערט מרומז אין די סוגיא אין סכת שבת (ק"ט). "עבידנא יומא טבא לרבנן") וואס ווערט צוגעשטעלט דורך די רעבעצען מיט אירע טעכטער און שוין וועלכע ארבעטן שווער צו הארעשטעלן א הערליכע סעודה לכבודה של תורה.

די מענטשן פונעם רב'ס משפחה ווייסן שוין אז פון אזא סעודה דערלייגט מען נישט... וואס די סעודה ווערט געפארעט ענווארן מיט גרויס פרייה, און מיט ליבשאפט, באגלייט מיט פילע געזאנגען און דברי תורה.

דאס איז געווען אין א טאג ביים סוף פון חודש שבט מיט עטליכע יאר צוריק, האט דער איידעם פונעם רב שליט"א זוכה געווען צו ססיים זיין מסכת עירובין, נאך לאנגע חודשים פון עמל וניעה עם יריכטיג אפצולערנען, און אלע בני המשפחה זענען געלאדנט געווארן, ווי דער שטייגער, צום סעודה פונעם סיום וועלכע איז געפארעט געווארן מיטאגאיניט, ווען די ישיבה לייט רוען זיך אפ ביים רב אינדער־הים.

אין יענער צייט, האט זיך געדייט אינעם הויז פונעם רב און וואס, וואס צוליב פארשידענע שוועריקייטן און צו פלאנענדיגען האט ער ליידער פארלאזט די תורה און אירע מנות רחל. שוין מיט א צייט פריער האט ער אויפגעהערט אריינקומען אין שול און אזוי איז ער געגאנגען באריגאראפ ביז ער איז אפילו געקומען צו הייל שבת קודש א.ד.ג. זאל דער אויבערשטער רחמנות האבן אויף די צוקלאפטע פארבלאנדשטעטע אידן.

וויבאלד דער בחור האט נישט געפונען קיין פלאץ,

אין ישיבה האט ער שוין יארן נישט אריינגעדראטן... אויך אינדער־הים האט ער זיך געפילט וואג... פלעגט ער אפט קומען צום רב אינדער־הים וועלכער האט פראבירט אים צו מקרב זיין און מחבב זיין און אים פראבירן צוריקצוקומען צום טאטן אין הימל. דא איז חז"ל האבט ער זיך געפילט ווי א 'בן בית', באקומענדיג אביסל וואריסקייט און חיזוק פון זיין צוקלאפטן הארץ און זעל, און דאס איז פאר אים געווען וועג וויכטיגער ווי לופט צום אטעמען... אין געוויסע טאג האט ער אויך באקומען א וואריסקייט און זעטעגט מיטאג... וואס 'מפני הכבוד' פלעגט ער פריער בעטן דעם רב, צו ער קען אפטר בארגן א פאר תפילין פאר עטליכע מינוט...

אין יענעם טאג ווען דער בחור איז איינגעקומען ביים רב אינדער־הים ווי זיין שטייגער, האט ער זיך זייער געוואונדערט צו זען ווי דאס היז איז אזוי שוין צוגעשטעלט, עפעס אויסרעגערענדיק, און אלע בני המשפחה קומען צו זיין איינער נאכן אנדער, ווען עפעס א הייליגער שוין געפינט זיך אויף זייער געזיכט, לכבודה של תורה.

ווען ער האט געפרעגט, וואס די גרויסע שמחה איז, האט אים דער רב דערציילט איבער דער חשובער מענה וואס זיי האבן, אז מען פראוועט אינאיינעם יעדן סיום וואס איינער פון די בני המשפחה מאכט לגמרה של תורה און ער האט אויסגעפירט: היינט האבן מען דא א סיום אויף מסכת עירובין און מיט איר שטייגער מאלגייט האט ססיים געווען, און וויסן וועלן זיך אלע שטארק פרייען, אויב דו וועסט זיך פארן באטייליגט דא ביי די סעודה – האט ער רב אויסגעפירט, מיט א ליכטיגן געזיכט!

דער בחור האט זיך זייער געפריידט הערנדיג דעם פארשלאג פונעם חשובן רב. אויסער די געשאפטע און זעטיגע מאלגייט וואס איז געווען אזוי וויכטיג פאר זיין געווינען קערפער... האט ער נאכמער דערציילט האבן די שמחת הנפש און קרוב החבובות וואס גיט זיך ביי אזא סעודה און דרינגט אריין האט זיך נישט פלייס קרים על נפש ציפה... – און אים זיך באטייליגט ביי די נאגעט סעודה פון אנהייב אין סוף, און האט זייער תנאה געהאט פון די שיינע ניגונים און פון די פילע דברי תורה וואס זענען צוזאמגעפלאכטן געווארן אינעם קאנטן נוסח פונעם 'הדרן'!

ווען די סעודה האט זיך געענדיגט, האט זיך דער בחור געוואנדן צום רב און אים געזאגט: חשובער רב, אויך קען נישט אויסדרוקן מיט ווערטער, מין געוואלדיגע באגייסטערונג און פרייה אויך האבן געפילט זיין דעם סיום: און יעצט וויל איך עפעס פרייען, כאטש איך שעם זיך אביסל דערמיט. – און וועל איך ענדיגן א מסכתא וועט דער רב אויך קומען זיך באטייליגן ביים סעודה פונעם סיום?

על הברכה יעמוד

אזוי, אזוי! און דאס דער רב גלייך געענטפערט! די ביסט זייער באלביט און חשוב גען וועל אויך און משתתף זיין ביי דיין סיום!

נאך עטליכע טעג, ווען דער בחור איז נאכאמאל געקומען צום רב'ס הויז, האט ער אים פייערליך דערציילט אז ער האט גענומען די ווערטער פונעם אנגעהויבן לערנען מסכת ביצה און ער האט צוגעגעבן, אז כאטש עס איז אים טאקע נישט לייכט, נאכדערצו איז זיין מצב גוט ער ראי ליידער אזוי ווייט פון די תורה אבער מיטן אויבערשטן הילף וועט ער אויך פראווען א סעודה סיום מסכתא!

אזוי איז דורכגעגאנגען א האלב יאר, און אין סוף פונעם חודש שנת אב, האט דער חשובער בחור זוכה געווען צו ססיים זיין מסכת ביצה פליסות זוכה אנהייב ביון סוף – א געוואלדיגע שמחה האט געקערשט אינעם הויז פונעם בחור'ס משפחה, וואו עס איז געפראוועט געווארן א גרויסע סעודה כיד המלך, מיטן באטייליגט פונעם גרויסן רב וועלכער האט דארט געלאזט הערן א וואונדערליכע דרשה לכבודה של תורה!

די עלטערן פונעם בחור זיין זאגעט שפחה אדום זענען זייער באגייסטערט געווארן פונעם געוואלדיגן מסכתא וואס איז געווארן אינעם פש פון דעם בחור, א דאנק דעם סיום. צוזאמען האט זיך געדינט געפריידט כאטש אלס בלב אחד, דאנקענדיג דעם טאטן און הימל פאר זיינע חסדים און זיך פרייענדיג בשמחת התורה!

נאכדעם וואס דער בחור האט געמאכט דעם 'הדרן' מיט גרויס התרגשות, האט אים דער רב אנגעמערקט אז זייער מצב שיהיה קדושים איז, אז גלייך נאכט ענדיגן איין מסכתא הייבט מען גלייך אן א נייע מסכתא... און אזוי ווי אים שמחת תורה הייבט מען גלייך אן פרישת בראשית כדי מען זאל ליכטאמאל האלטן אינמיטן... און נישט בלייבן חלילה אפילו א רגע אן תורה אזוי אויך זאל מען גלייך אנהייבן א נייע התחלה.

וויבאלד דער הארץ פונעם בחור איז געווען אפן מיט די געוואלדיגע שמחת התורה, האט ער גלייך געזאגט: איך הייב שוין א לערנען מסכת עירובין!

און אזוי האט ער ווירקליך געטון, און זיך גענומען לערנען מסכת עירובין מיט גרויס התמדה: אז דער אויבערשטער העלפן, און ער זאל זוכה זיין ווייל עס צו אנהייבן און ענדיגן פילע מסכתות און הייליגע ספרים להפארה של תורה ולהאדירה!

(שיחה פרטית אן אדור העשירי – ר' אל ששלכ)

ניגון להצניח את העולן לשמחות, לברכה והזחה או לארצינו

גוף 199	קשת הרב 02-6257948	גרפיק 02-5002321	לעית הבהור שטאל משרד לר' זלמן לוי ר' ישראל זיבוק ולציריח סאלוונבא	לעית מרת חיה סאטמבאל ולציריח סיון תלנבא	שרה שטיבל בת סילה חוה התלחה בכל העניינים	האחיים הקרים העומדים תמיד לימין רבנו הרב יוחהן בן שרה שטיבל הרב בנימין יוחאל בן שרה שטיבל ולכל משפחתם - התלחה בכל העניינים	יוסף בן סילה חוה לפרוזה שליחה	לעית הרב יעקב סייגל ז'למן החוב הברני ישראל זלמן סייגל ולציריח סאלוונבא